

управління або в результаті вчинення правочинів із перевищенням повноважень чи встановлених обмежень (ч. 2 ст. 1043 ЦК). Виходячи із цього, на нашу думку, у договорі доручення та комісії для повіреного (посередника) необхідно встановити підвищену відповідальність, що більше б дисциплінувало на спонукало діяти у матеріальних інтересах своїх довірителів.

Вважаємо, слід доповнити ст. 1004 ЦК частиною 3 та викласти її у наступній редакції: «Повірений, який вчинив дії, відступивши від змісту доручення, коли цього не вимагали інтереси довірителя, відповідає за збитки, за умови, коли не доведе, що вони виникли внаслідок непереборної сили або винних дій довірителя, якщо інше не передбачено договором». Також доцільно доповнити ст. 1014 ЦК частиною 3 наступного змісту: «Комісіонер, який вчинив правочини на умовах невігідних для комітента та всупереч його вказівкам, звичаям ділового обороту або вимогам, що зазвичай ставляться, відповідає за збитки, якщо не доведе, що вони виникли внаслідок непереборної сили або винних дій довірителя, якщо інше не передбачено договором».

Бібліографічні посилання:

1. Верховець А.А. Цивільно-правова відповідальність за порушення договору: А.А. Верховець / Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. – Київ, 2010. – 20 с.
2. Баранова Л.М. Відшкодування збитків як спосіб захисту цивільних прав / Л.М. Баранова // Теорія і практика правознавства. Електронне наукове фахове видання Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – 2011. – №1. – Режим доступу: http://nauka.nulau.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=
3. Балюк О.Ю. Шкода як умова настання цивільно-правової відповідальності при її заподіянні об'єктам навколишнього природного середовища / О.Ю. Балюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – № 67-69. – 2005. – С. 125-127.
4. Кикоть О.О. Відшкодування збитків у господарських правовідносинах за законодавством країн Європи / О.О. Кикоть // Адвокат. – 2013 – №1 (148). – С. 45-48.
5. Янчук А.В. Відшкодування збитків як спосіб захисту цивільних прав та інтересів: А.В. Янчук / Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. – Київ, 2011. – 20 с.
6. Васильєва В.А. Цивільно-правове регулювання діяльності з надання посередницьких послуг / В.А. Васильєва. Монографія. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2006. – 416 с/.
7. Митрофанов І.І., Гайкова Т.В. «Шкода» та «збитки»: співвідношення понять / І.І. Митрофанов, Т.В. Гайкова // Вісник КрНУ ім. Михайла Остроградського. Випуск №3/2012 (74). – С.196-200.
8. Принципы международных коммерческих договоров УНИДРУА 2004. [Пер. с англ. А.С. Комарова]. – М.: Статут, 2006. – 382 с.

Кравченко Віталій Дмитрович

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Карпенко Роман Валерійович

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНА ЗНАЧИМІСТЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Державна політика в галузі охорони праці спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Забезпечення гідних і безпечних умов праці

передбачено в Національній доповіді Уряду України «Цілі сталого розвитку: Україна», де визначено показники досягнення цілей сталого національного розвитку до 2030 року з урахуванням глобальних орієнтирів і принципів та суспільної думки щодо майбутнього країни. Одна із цілей – гідна праця та економічне зростання - сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки [1]. Положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці визначає Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 № 2694 –ХІІ зі змінами та доповненнями № 2249-VIII від 19.12.2017. Його дія поширюється на всіх юридичних та фізичних осіб, що відповідно до законодавства використовують найману працю, та на всіх працюючих. Крім того, законодавство про охорону праці включає також Кодекс законів про працю України, Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів.

Охорона праці є основним заходом профілактики та запобігання виробничому травматизму й професійній захворюваності. Наслідки травматизму і професійних захворювань можуть бути:- соціальні - втрата здоров'я, життя людини, зниження темпів розвитку виробництва; - економічні - зниження продуктивності праці, матеріальні збитки, витрати, пов'язані з оплатою тимчасової непрацездатності, компенсацій за важкі та шкідливі умови праці; штрафні санкції тощо.

Згідно Публічного звіту Голови Державної служби України з питань праці за підсумками 2017 року [2]:- нещасні випадки пов'язані з виробництвом (2016р. – 4428 осіб, з них 400 осіб смертельні; 2017р. – 4313 осіб, з них 366 осіб смертельні);- найбільш травмонезбезпечні професії: на транспорті -101 особа; будівельники – 38 осіб; працівники агропромислового комплексу – 34 особи; керівники – 34 особи; слюсарі – 26 осіб; шахтарі – 23 особи;- основні види подій виробничого травматизму: ураження електричним струмом – 26 осіб; падіння потерпілих – 54 особи; падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, пород, ґрунту – 69 осіб; від вибуху – 18 осіб; дорожньо – транспортні пригоди та наїзди транспортного засобу – 130 осіб; дія предметів та деталей, що рухаються, розлітаються та обертаються – 35 осіб.

Аналіз цих даних підтверджує як соціальні, так і економічні наслідки травматизму. Основним документом, що регулює відносини між власниками підприємства (уповноваженими ними органами) і найманими працівниками, є колективний договір, де обов'язково один з розділів має встановлювати взаємні зобов'язання сторін щодо регулювання умов і охорони праці на підприємстві. Стаття 20 Закону України «Про охорону праці» зазначає «У колективному договорі, угоді сторони передбачають забезпечення працівникам соціальних гарантій у галузі охорони праці на рівні, не нижчому за передбачений законодавством, їх обов'язки, а також комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища,

підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання, аваріям і пожежам, визначають обсяги та джерела фінансування зазначених заходів»[3]. Кожним трудовим договором передбачаються зобов'язання роботодавця щодо забезпечення найманих працівників безпечними умовами праці. Витрати на охорону праці на підприємстві згідно зі ст. 19 Закону «Про охорону праці» повинні становити не менше 0,5% від фонду оплати праці за попередній рік, а за невиконання законодавства про охорону праці до підприємства можуть бути застосовані санкції аж до заборони його експлуатації.

Для того щоб не поставити під загрозу існування підприємства, роботодавцю необхідно [3]:- створити службу охорони праці (або призначити уповноважену особу);- розробити та затвердити на підприємстві положення, інструкції та інші нормативні акти з охорони праці;- організувати проведення інструктажів з питань охорони праці;- організувати проведення попереднього (при прийнятті на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медоглядів працівників за власні кошти;- забезпечити працівників засобами індивідуального захисту, милом, молоком, солоною водою та інше;- провести атестацію робочих місць;- організувати розслідування та вести облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій.

Дотримання роботодавцем всіх цих вимог охорони праці дасть можливість забезпечити найманих працівників безпечними умовами праці і таким чином зменшити травматизм та професійні захворювання. Як свідчать дані Публічного звіту Голови Державної служби України з питань праці за підсумками 2017 року [2], перевірені 21585 суб'єктів господарювання, 43999 виробничих об'єктів. За результатами перевірки виявлено 338553 порушення законодавства з охорони праці, усунуто 281277 порушень. Передано до органів прокуратури 33 матеріали перевірок, притягнуто до відповідальності 17229 працівників. На жаль цифри розповідають про недотримання роботодавцями законодавства щодо охорони праці, незважаючи на великі штрафні санкції (ст. 186-6, 41 Кодексу про адміністративні правопорушення; ст.265 Кодексу законів про працю). Покращення умов і охорони праці призводить до зменшення кількості виробничих травм, загальної і професійної захворюваності; до скорочення чисельності працівників, що працюють в умовах, які не відповідають санітарно - гігієнічним нормам; зменшення кількості випадків виходу на пенсію за інвалідністю внаслідок травматизму чи професійної захворюваності; скорочення плинності кадрів через незадовільні умови праці тощо.

Таким чином, соціальна значимість охорони праці полягає в сприянні росту ефективності виробництва шляхом безперервного вдосконалення і поліпшення умов праці, підвищення їх безпеки, зниження виробничого травматизму і професійних захворювань, гарантує зростання продуктивності праці, збереження трудових ресурсів і збільшення сукупного національного продукту. Наряду з тим охорона праці має і велике економічне значення як для держави в цілому так і для конкретного підприємства чи працівника та його родини, та визначається ефективністю заходів з покращення умов і підвищення безпеки праці, і є економічним виразом соціальної значимості охорони праці, яка оцінюється за

результатами отриманими при зміні соціальних показників шляхом впровадження заходів з покращення умов праці. Отже, центральним об'єктом економіки держави повинна стати людина. Безпечна праця та отримувана за неї гідна заробітна плата мають задовольнити усі потреби людини з досягнення належних показників якості життя, добробуту і благополуччя.

Бібліографічні посилання:

1. «Цілі сталого розвитку: Україна», національна доповідь 2017, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України// [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
2. Публічний звіт Голови Державної служби України з питань праці за підсумками 2017 року// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsp.gov.ua/pidsumky-diialnosti-derzhavnoi-sluzhby-ukrainy-z-pytan-pratsi-za-2017-rik/>.
3. «Про охорону праці», Закон України від 14 жовтня 1992 № 2694 –ХІІ зі змінами та доповненнями № 2249-VIII від 19.12.2017

Кузюк Юлія Ігорівна

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Карпенко Роман Валерійович

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Інтелектуальна власність є складним аспектом суспільних відносин, та з часом їй надають все більшого значення в сучасному світі. Це може виявлятися на всіх рівнях суспільних відносин: 1) на державному рівні; 2) у відносинах між суб'єктами економічної діяльності; 3) а також для кожної людини в окремість.

Можна говорити про сьогоденні умови формування нового устрою – меритократії, за якою соціальне становище людини здебільшого зумовлюється її інтелектуальним потенціалом та здатністю генерувати нові знання. Захист інтелектуальної власності в даному аспекті на нашу думку повинен розвиватися одночасно із розвитком самої галузі. Загальною проблемою в Україні є недосконалість правових механізмів захисту прав інтелектуальної власності. Український ринок переповнений товарами, що реалізуються з порушенням цих прав, зокрема прав на знаки для товарів і послуг, а також авторських та суміжних прав. Тому створення ефективної системи захисту прав інтелектуальної власності сприятиме залученню до економіки України іноземних інвестицій та стане стимулом для створення національної інтелектуальної власності, оскільки розвиток законодавства щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності є однією з вимог ГАТТ/СОТ та Угоди про партнерство і співробітництво з ЄС.

Варто зазначити, що захист інтелектуальної власності для багатьох країн світу є одним із пріоритетних напрямків державної політики. На думку Ромат Т. Є., головними причинами необхідності захисту прав інтелектуальної власності на державному рівні є: 1) сприяння інноваційному розвитку держави, що є передумовою економічного зростання; 2) сприяння розвитку творчого потенціалу суспільства [1, с. 106].